

Велитченко, О.С. Дитяча праця: трудовий досвід чи злочини проти дітей [Текст] / О.С. Велитченко // Права людини як критерій морального виміру політики і державної влади : зб. тез доповідей за матеріалами міжвузівських студентських наукових читань, присвячених 57-й річниці прийняття Загальної декларації прав людини (8 грудня 2005 року) / Українська академія банківської справи Національного банку України. - Суми, 2006. – С. 32 – 34.

ристаної упаковки вже сплачено “Дуальній системі”, отож відходи буде зібрано й утилізовано. Всього в Європі право на користування цим знаком мають організації у 17 країнах. Без такої ліцензії підприємства, фірми не мають права реалізувати свою продукцію в упаковці.

Література

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
2. Про відходи: Закон України // Відомості Верховної Ради. – 1998.– № 36-37. – Ст. 242.

О.С. Велитченко

*Харківський національний університет внутрішніх справ,
Сумська філія*

ДИТЯЧА ПРАЦЯ: ТРУДОВИЙ ДОСВІД ЧИ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДІТЕЙ

Проблема реалізації прав молоді на працю є актуальною не лише для України, але й для більшості розвинутих країн світу.

Протягом тривалого часу проблема трудового виховання знаходилась та знаходиться в полі зору як класиків педагогіки Дж. Локка, А.С. Макаренка, І. Песталоці, Ж.-Ж. Руссо, В.О. Сухомлинського, К.Д. Ушинського, так і сучасних вчених Ю.Є. Дурасевича, А.С. Нисимчука, В.А. Полякова, В.Д. Симоненка, Д.О. Тхоржевського. Слід відзначити, що досліджень, які б виходили із реалій сьогодення, поки що мало.

За останні роки кількість злочинів, спрямованих проти здорового фізичного і морального розвитку дітей, збільшилась у багато разів [3]. В країні спостерігається поширення такого негативного явища як експлуатація дітей, тобто використання праці дітей, що не досягли віку, з якого дозволяється працевлаштування, з метою отримання прибутку [2].

“Дитяча праця” – це праця, що позбавляє дітей дитинства, людської гідності, можливості розвивати свій потенціал та така, що наносить шкоду їх психічному та фізичному розвитку [6].

Найбільш ваговою організацією, що займається цим питанням, є Міжнародна організація праці. Україною ратифіковано понад 54 акти МОП, серед них такі важливі, що забезпечують права дитини: Конвенція про примусову і обов’язкову працю, № 29 (1930); Конвенція про мінімальний вік допуску дітей на роботу в сільському господарстві, № 10 (1921); Конвенція про мінімальний вік для прийому на роботу, № 138 (1983); Конвенція про заборону та негайні дії щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці, № 182.

У ст. 3 термін “найгірші форми дитячої праці” розкривається таким чином: усі форми рабства або практика, подібна до рабства (продаж та торгівля дітьми тощо), примусова чи обов’язкова праця (в т.ч. вербування дітей для використання їх у збройних конфліктах); використання, вербування або пропонування дитини для заняття проституцією, виробництва порнографічної продукції чи для порнографічних вистав; використання, вербування або пропонування дитини для незаконної діяльності, зокрема для виробництва та продажу наркотиків; робота, яка за характером чи умовами, в яких вона виконується, може завдати шкоди здоров’ю, безпеці чи моральності дітей.

За статистикою, переважна частина дітей, що працюють, мотивують свою трудову діяльність бажанням мати власні кошти (45 %) та тяжким матеріальним становищем сім’ї (33 %). Лише 14 % дітей розглядають свою трудову діяльність як засіб набуття професійного досвіду. Майже 1/4 опитаних дітей збираються припинити своє заробітчанство, як тільки поліпшиться матеріальне становище їхньої родини. Сьогодні в Україні – 456 тисяч дітей, що займаються фізичною працею, з них 24 % – це діти віком 7-12 років [1].

Для порівняння з іншими країнами світу: в регіонах, що розвиваються, частка працюючих дітей коливається від 4 % до понад 20 % всіх дітей вікової групи 10-14 років [4].

Зважаючи на ці факти, ми можемо зауважити, що проблема дитячої праці в нашій країні може бути вирішена шляхом вдосконалення трудового законодавства. Сподіваємось, що прийняття в найближчому майбутньому нового Трудового кодексу усуне певні недоліки і більш чітко визначить вік прийому на роботу з урахуванням міжнародних стандартів.

Крім того, на даний момент нашою державою розроблена програма реалізації положень Конвенції МОП “Про заборону та негайні дії щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці” (№ 182). Програмою передбачається формулювання рекомендацій щодо Національної політики та Плану дій із запобігання та ліквідації праці дітей в Україні, починаючи з її найгірших форм; внесення пропозицій щодо гармонізації чинного законодавства стосовно дитячої праці з міжнародними стандартами, проведення заходів, спрямованих на інформування широких верств населення щодо природи та негативних наслідків дитячої праці, впровадження прямих дій по вилученню дітей зі сфери праці, їх соціальної реабілітації та повернення до школи.

Після завершення Програми, щонайменше 100 дітей, залучених у проституцію, 600 дітей, які працювали у сільській місцевості, 500 дітей, що працювали на вулицях, будуть вилучені зі сфери праці і пройдуть реабілітацію від наслідків експлуаторської та примусової праці.

Їм буде надано можливість здобути освіту, отримати кваліфікацію, а також отримати соціальний та правовий захист.

Важка праця відбирає у дітей не лише дитинство й можливість навчатись, а іноді – й здоров'я чи життя. Тож, може, не варто підштовхувати підростаюче покоління до раннього дорослішання. На все – свій час. А щоб діти мали можливість залишатися дітьми, необхідні конкретні дії: надання соціальної допомоги їхнім сім'ям, соціальна реінтеграція працюючих дітей, освітні заходи. І передусім – створення захисного законодавства щодо праці дітей. І, можливо, лише після забезпечення всіх цих умов ситуація зміниться на краще.

Література

1. Дитяча праця // ukr slovo.kiev.ua/nomera/3248/soc_ec/se32471.html.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р.
3. Лисенко І. Кримінально-правовий захист дітей від експлуатації // Право України. – 2002. – № 4.
4. Смирнова І. Дети России между бесправием и нищетой – какими они вырастут? // Правозащитник. – 1999. – № 1.
5. Что такое детский труд и его наилучшие формы // www.ilo.ru/ecl/def_ru.htm.

Д.В. Гаврилюк

Одеський юридичний інститут

Харківського національного університету внутрішніх справ

ЕВТАНАЗІЯ В УКРАЇНІ: БУТИ ЧИ НІ?

З прийняттям Конституції наша держава стала на новий пріоритетний курс її розвитку – курс формування громадянського суспільства, що обумовлює створення, перш за все, належних умов гарантування та захисту основних прав та свобод громадян, забезпечення їх реалізації. На сьогоднішній день дедалі актуальнішим стає питання дозволу реалізації права людини на смерть – евтаназія. Згідно “Декларації про евтаназію” від 5 травня 1980 р. під евтаназією розуміють будь-яку дію чи бездіяльність, яка призводить до смерті, з метою припинення болі та страждань.

Вперше поняття “евтаназія” (від грец. “eu” – хороший та “*thanatos*” – смерть) було введено в науковий обіг англійським філософом Френсісом Беконем для визначення “хорошої, спокійної і легкої смерті без мук і страждань”, але здійснення самої процедури ми можемо побачити звернувшись до історії та простеживши життя і традиції спартанців, які вбивали своїх немовлят, коли вони народжувалися хворими чи каліками [1].

Вперше евтаназія була легалізована в нацистській Німеччині в період з 1918-1922 рр., але як потім виявилось це стало своєрідною